

A támogatott lakhatás engedélyezése és ellenőrzése során felmerült dilemmák

Madár Csaba osztályvezető

PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály

A szolgálat tartalma, főbb szabályok

A támogatott lakhatás a **fogyatékos személyek**, a **pszichiátriai**, illetve **szenvedélybetegek** részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja

- ***a) a lakhatási szolgálatot,***
- ***b) az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett életvitelt,***
- ***c) a közszolgálatok és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgálatok igénybevételeiben való segítségnyújtást,***
- ***d) az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén***
 - *da) a felügyeletet,*
 - *db) az étkeztetést,*
 - *dc) a gondozást,*
 - *dd) a készségfejlesztést,*
 - *de) a tanácsadást*
 - *df) a pedagógiai segítségnyújtást*
 - *dg) a gyógypedagógiai segítségnyújtást,*
 - *dh) a szállítást,*
 - *di) a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtást.*

Szolgáltatást megalapozó keretek

- **Támogatott lakhatás háromféle módon jöhet létre:**
 - intézményi kiváltással (bentlakásos intézmények kiváltása TIOP-3.4.1.A-11/1)
 - lakóotthonok vagy más szolgáltatások átalakulásával
 - újonnan létrejövő intézményként
- **A lakhatási szolgáltatás**
 - *a)* legfeljebb **hat fő** számára kialakított **lakásban vagy házban**, vagy
 - *b)* **hét-tizenkét fő** számára kialakított **lakásban vagy házban**, vagy
 - *c)* legfeljebb **ötven fő** elhelyezésére szolgáló **lakások, épületek** együttesében
- **TL. Kialakítására az a lakás alkalmas, amely rendelkezik:**
 - 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával,
 - Főzőhellyel vagy 4 négyzetméter alapterületű főzést lehetővé tevő lakótérrel,
 - Fürdőhellyel és WC-vel,
 - Közművesített, melegvíz-ellátás, és egyedi fűtési móddal rendelkezik.
- **Szolgáltatási elemeket a fenntartó:**
 - Szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel kötött megállapodás útján,
 - Támogatott lakhatás részeként a szakmai létszám és tárgyi feltételek teljesítésével,
 - Saját fenntartásában álló szolgáltató vagy intézmény, amely a meghatározott, szolgáltatási elemeket biztosítja,
 - Vagy intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint biztosítja.

Ellenőrzési tapasztalatok

- **„Az élet határozza meg a tudatot!”**
 - Különböző kiindulási alapok meghatározzák a szolgáltatást biztosítók szemléletét, amelyek befolyásolják a TL működési kereteit. (Lakóotthonos múlt, albérlők háza, „rehabos” múlt, és működés, vagy új szolgáltató, és intézményi kiváltás, stb.)
 - A szolgáltatásban átalakulók egy részénél a régi rutin működik tovább, gyakorlatilag átnevezték a szolgáltatást.
 - Más szolgáltatók új életet teremtettek, amelyben az ellátottak életkörülményei, elhelyezése, a napközbeni elfoglaltságok változtak, de ezzel együtt nem változott a szülők, és a gondnokok gondolata az ellátásról.
- **Kialakult egy új forma: támogatott lakhatás (... és önálló életet él!)**
 - A támogatott lakhatás a biztosítható az engedélyes székhelyén, illetve telephelyén.
 - A telephely lehet olyan hely amelyet a fenntartó telephelyként kíván bejegyezni, vagy lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlan, ami (?) nincs jogszabályi kategória.
 - Kinőtte magát, az egy engedélyeshez tartozó lakhatási helyek hálózata.
- Az új formák szabályozása, szakmai (tárgyi, személyi, tartalmi) és szervezeti szintű követelményei még hiányoznak.
- Engedélyeztetés során önmagában a lakhatási szolgáltatáshoz nem kell szakhatóságot felkérni! Jelenleg bizonytalanok a támogatott lakhatással szemben.
- Visszatérő kérdés a fenntartóktól: 1 Szoba minimum 12 négyzetméter, amelyben legfeljebb 2 fő helyezhető el, de mi van az 1 fő elhelyezésével, vagy a fél szobával?

Ellenőrzési tapasztalatok II.

- Az ellenőrzés és engedélyezés során felmerülő kérdések:
 - A támogatott lakhatásban a lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlan **minden ellátott esetében csak a lakhatást biztosítja?** (fokozott ápolást igénylő személyeknél)
 - Amennyiben nem, akkor az ingatlanon belül vizsgálni kell-e a szolgáltatáshoz kapcsolódó tárgyi feltételeket?
 - Szükséges-e vizsgálni, hogy a fenntartó más szociális szolgáltatóval kötött megállapodás vagy a saját fenntartásában álló másik szolgáltatóval biztosított szolgáltatásokat ténylegesen tudja-e biztosítani ?
 - A szolgáltatásokra kötött megállapodásokat csak a támogatott lakhatásnál rögzítik, a szolgáltatást biztosító engedélyesnél nem jelenik meg.
- Amennyiben több szolgáltatóval szerződik a TL, és a szerződéses szolgáltatókat érintő, teljes körű ellenőrzést szeretnénk, akkor a jelenlegi Kormányhivatali személyi kapacitása nem elegendő.
- **A komplex szükségletvizsgálat eredményének rejtett hatásai!**
 - Teljes körű ellátáshoz tartozó 24 órás felügyelet esetén, utólag mit kell engedélyezni?
 - Magas ápolási és gondozási szükséggel rendelkező ellátottak esetén csak saját szolgáltatásban nyújthatnak ilyen szolgáltatást, mert az Szt. 75. §(3) bekezdése szerint pl. felügyeletet csak támogató szolgáltatás, nappali ellátás, vagy jhsny. szolgáltatásával lehet szerződéssel vagy megállapodással nyújtani. Mi lesz a férőhelykiváltással érintett ápoló-gondozó otthon gondozóival, milyen szolgáltatásnak lesznek a munkatársai?
 - Rendelkeznek-e a dolgozók megfelelő szakértelemmel?
 - Stb.

Ellenőrzési tapasztalatok III.

- **A személyi térítési díj, ahogyan a „lé határozza meg a térítési díjakat”**
 - ➔ szolgáltatási önköltség,
- ➔ intézményi térítési díj meghatározásának nehézsége,
- ➔ a személyi térítési díj az igénybe vett szolgáltatások díja.
- Nehezen követhető, nehezen ellenőrizhető, nehezen tervezhető a gondnokoknak.
- A szolgáltatás biztosításának a hosszútávú igénye:
 - „*Mennyit akarok beszédni az ellátottaktól.*”
- Az intézményi térítési díj **meghatározása nem történik** meg adott év április 1-ig.
- Az intézményi térítési díj **lakhatási költségébe** nem csak a jogszabályban rögzített (fűtés-, áram-, gáz-, víz-, és csatornaszolgáltatás, szemétszállítás, valamint a közös költség együttes összegét) **költségeket számolják el.**
- A **személyi térítési díj megállapításakor** figyelmen kívül hagyják a 29/1993. (II.17.) korm. rendelet 25.§ (3) bekezdését, miszerint a személyi térítési díj **akkor érheti el az ellátott jövedelemének 80 %** ha az komplex szükségletfelmérés eredményeként teljes körű ellátást kell biztosítani.

Köszönöm a figyelmet !